

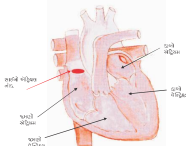
અંદરના પાને...

- ◆ ઈલેક્ટ્રો-ફિઝિયોલોજી (ઇપી) વિશે જાણકારી
- ◆ ઘરે હૃદય બંધ પડે તો ક્યું શું ?
- ◆ નિઃસંતાન પાણી સમસ્યા
- ◆ કોરોનરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ (CABG)



ઈલેક્ટ્રો-ફિઝિયોલોજી (ઈપી) વિશે જાણકારી

માનવ હૃદય



ઈપી અભ્યાસ એટલે શું ?

ઉચ્ચતર તાલીમખંધ હૃદય વિશેષજ્ઞો કે જેમને ઈલેક્ટ્રોફિઝિયોલોજીસ્ટ કહેવાય છે, તેમના દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી વિશેષ અભ્યાસની પદ્ધતિ એટલે ઈલેક્ટ્રો-ફિઝિયોલોજી(ઈપી).આ પદ્ધતિમાં, એક કે વધુ પાતળા, મરડી શકાય તેવાં તાર કે જેને કેથેટર કહેવામાં આવે છે, તે રક્ત વાહિનીઓમાં દાખલ કરાય છે. (મોટે ભાગે ગોઈનમાં) અને હૃદય તરફ વાળવામાં આવે છે. દરેક કેથેટરમાં એક કે વધુ ઈલેક્ટ્રોડ્સ હોય છે કે જેના દ્વારા હૃદય નાં વિદ્યુત-સંચાલિત સંકેતો જ્યારે એક ચેમ્બરથી બીજા ચેમ્બર તરફ વહેતાં હોય ત્યારે તેમને માપી શકાય.

ઈપીનો અભ્યાસ હૃદયની અનિયમિતતાનું કારણ અને ઉદ્ગમ સ્થાન ખાણવા અને જે સ્થાન પર સારવાર શક્ય હોય તે ખાણવા કરાય છે. આ પરીક્ષણ દ્વારા બે જુદી રિપોર્ટ બનાવી શકાય.

- ઈલેક્ટ્રોગ્રામ, કે જે ઈલેક્ટ્રોકાર્ડિયોગ્રામ(ઈસીજી)સમાન હૃદયનો આંતરિક હોય છે. તે અસામાન્ય સંકેતો દર્શાવે છે કે જે કયાંથી શરૂ થઈ અને કઈ રીતે હૃદયમાં ભ્રમણ કરે છે.
- હૃદયની વિદ્યુત-સંચાલિત પ્રવૃત્તિનો નકશો.

ઈપી અભ્યાસ માટેની તૈયારી

- આપનાં તબીબી આપને નિયત સમય અગાઉથી આપની કોઈ દવા બંધ કરવા કહેશે. આપનાં તબીબીની સલાહ વગર કોઈપણ દવા બંધવવાનો પ્રયત્ન કરશો નહીં.
- આપે સંમતિની ખાણ કરતાં કોઈમંત્રી શક્ય જોખમ અને સમસ્યાઓ અંગેની વિગત પૂરી પાડવાં સહી કરવી.
- સામાન્ય રીતે, આપના તબીબી આપને પરીક્ષણ પહેલાં ૬-૮ કલાક સુધી ખાવા-પીવા માટેના કહેશે.
- જે વિસ્તારમાં કેથેટર દાખલ કરવું હોય તેને સાફ કરી તેના પર બે વાળ હોય તો અઝા દ્વારા દૂર કરવામાં આવશે. મોટેભાગે, તે ગોઈનમાં હોય છે, પરંતુ ગાળામાં ભાગે પણ હોઈ શકે. આપને તે ભાગમાં લોકલ એનેસ્થેસિયા આપવામાં આવે છે.
- આપને મંદ સેડેટિવ આપવામાં આવશે.
- ઈપી અભ્યાસની માંગ છે કે આપનું પેટ ખાલી હોવું જોઈએ ફક્ત બે આપને કહેવામાં આવ્યું હોય તો જ કશું લેવું.
- જે આપને કોઈ દવા વિશેષની આડ અસર થતી હોય તો તેની પણ આપના તબીબને ખાણ કરવી મહત્વપૂર્ણ છે.

ઈપી અભ્યાસ દરમ્યાન

આ પદ્ધતિમાં આપને મદદરૂપ થવા અને આપની સલામતીની ખાત્રી માટે લોકોની એક ટૂકડી કામ કરશે. ઈલેક્ટ્રોફિઝિયોલોજીસ્ટ (અથવા ઈપી, કે જે એક ફિઝિશિયન છે) ઉપસ્થત, ખાસ તાલીમખંધ આરોગ્યની

સંભાળ લેનાર ટેકનીશીયન અને ઈપીને મદદ કરવા તથા આપની સ્થિતિનું ઘ્યાન રાખવા પરિચારિકાનો પણ રહેશે.

આપે વાટકાપનાં ટેબલ પર સખાટ સૂઈ જવાનું રહેશે. આપની ઉપર વાટકાપ વખતના કપડાં હશે, સિવાય કે જ્યાંથી કેથેટર દાખલ કરવાનો હોય તે જગ્યાએ આપની આવશ્યકતાને અનુસાર દવા આપવા માટે હાથમાં આઈવી મૂકવામાં આવશે. જ્યાં કેથેટર દાખલ કરવાનો હોય તે સ્થાને આપને લોકલ એનેસ્થેટિક આપવામાં આવશે. થોડું લોહી વહી શકે છે, પરંતુ તેનું નિયમન કરી શકાશે અને આપને કોઈ ભય રહેશે નહીં.

આપ જાગૃત હશો, પરંતુ આપે તમામ પદ્ધતિ દરમ્યાન સ્થિર રહેવું જ પડશે. કેટલાક દર્દીઓ સૂઈ જાય છે જ્યારે બાકીના કેટલાક પડદા પર બોઈને પ્રશ્નો કરે છે.

આ પદ્ધતિમાં કેથેટર દાખલ કરવાનો સમાવેશ થાય છે- કે જે એક સાંકળી, મરડી શકાય તેવી ટ્યુબ હોય છે- જેને ઈલેક્ટ્રીસિટી મોનિટરિંગ ઈલેક્ટ્રોડ્સ સાથે રક્તવાહિનીમાં બેંડવામાં આવે છે. મોટેભાગે ગોઈન અથવા ગાળાના સ્થાને, અને હૃદય સુધી કેથેટર વાયરને ફેરવવામાં આવે છે. દાખલ કરવાના સ્થાનેથી હૃદયના સ્નાયુ સુધી પહોંચવાની યાત્રાનું ફ્લુઓસ્કોપ, એક એક સર-રે મશીન, જે કેથેટરની જગ્યા, તેનું હલનચલન અને હૃદયના સ્નાયુના જીવંત અને સમયાનુસાર દ્રશ્યો ઉપસાવે છે. કેથેટરની ટોચ પર આવેલ ઈલેક્ટ્રોડ્સ તમામ ડેટા અને વિવિધ વિદ્યુતીય આંકન કરે છે, આ ડેટા દ્વારા ખામીગસ્ત વિદ્યુતીય સ્થાનની માહિતી મળી આવે છે. આ ઈલેક્ટ્રિકલ નકશો મેળવતા ઈલેક્ટ્રોફિઝિયોલોજીસ્ટ તેને પેસીંગ દ્વારા અર્થ વિદિશીભૂત કે જે અનિયમિતતાના કારણ હોય તેને ઉત્તેજિત કરવાનો પ્રયત્ન કરશે.

ભાગ્યે જ દર્દી દુ:ખાવાની ફરિયાદ કરે છે, ગમે તેમ પણ આપને આપની છાતીમાં અપ્રિય સંવેદનાઓનો અનુભવ થશે.

ઈપી અભ્યાસને સામાન્યપણે ૧-૨ કલાકનો સમય લાગે છે. જો અન્ય પદ્ધતિનો પ્રયોગ તાત્કાલીક કરવામાં આવે, તો આપનો સમય ઈપી પ્રયોગશાળામાં વધી જશે, જે અમુક સંજોગોમાં ૬ કલાક સુધી પણ થઈ શકે.

ઈપી અધ્યયનોનાં સંભવિતપણે કયાં જોખમો છે ?

ઈપી અધ્યયન એક ઓછા જોખમી પ્રક્રિયા છે, જે અનેક વર્ષોથી હાર્ટ સેન્ટરોમાં કરવામાં આવી રહી છે. એ જે માહિતી પુરી પાડે તે આપની જીંદગી માટે અગત્યની હોઈ શકે છે. ઈપી પરીક્ષણ કરાવાનું જોખમ કાર્ડિયાક કેથેટરાઈઝેશન કરાવવા જેવું જ હોય છે. આ પ્રક્રિયાઓ તુલનાત્મકરીતે સુરક્ષિત હોય છે, પરંતુ એ હૃદયને લગતી ઈન્વેસિવ(આક્રમક) પ્રક્રિયાઓ હોવાથી અનેક જટિલતાઓ સંભવી શકે છે. જો એ પ્રક્રિયામાંથી મળતી માહિતી તમારે માટે લાભદાયક કરવાની વાજબી શક્યતા ન હોય તો, તમારે ઈપી પરીક્ષણ ન કરાવવું જોઈએ.

કેથેટર દાખલ કરવાના સ્થાને સહેજ રક્તસ્રાવ, હૃદયનાં સ્નાયુઓને કેથેટર દાખલ કરવાને લઈને બળતરા થાય તો હૃદયના ધમકારાની લયમાં હંગામી રીતે વિક્ષેપ આવી શકે છે અને બ્લોકેશનમાં ફેરફાર થઈ શકે છે.

વધુ પડતી મહત્વપૂર્ણ જટિલતાઓમાં હૃદયની દિવાલમાં છિદ્ર(જેને કારણે “કાર્ડિયાક ટેમ્પોડેન્સ”)નામની જીવન જોખમવાતી સ્થિતિ ઉત્પન્ન થઈ શકે છે(અતિશય રક્તસ્રાવ, અથવા (સંભવિત જીવલેણ એરિથમિયાસ દાખલ કરવામાં આવ્યા હોવાને કારણે) કાર્ડિયાક એરેસ્ટ સંભવી શકે છે. ઈપી અધ્યયનને કારણે થનારા મરણનું જોખમ ૧૦૦ માંથી ૧ જેવું છે.

સૌજન્ય

ડૉ. અજય નાર્ડક

કાર્ડિયાક ઈલેક્ટ્રોફિઝિયોલોજીસ્ટ
MD, DM, DNB, FACC, FHRS
(મો) +૯૧-૯૮૨-૫૦૨૨૬૬૬

ધરે હૃદય બંધ પડે તો કરવું શું ?

એક પર વર્ષની ઊંમર ના યુવક ને ધરે છાતીમાં ઠુંબાવો થયો. એમને સીમ્સ હોસ્પિટલ ની એમ્બ્યુલન્સ ને ધરે બોલાવા ફોન કરી દીધો. અને ફેમીલીના સભ્યો એમને હોસ્પિટલમાં શીફ્ટ કરવાની તૈયારી કરી રહ્યા હતા અને ધરે જ એમનું હૃદય બંધ થઈ જતાં ધરે જ એમને Cardiac (મસાજ) આપવાની જરૂર પડી

તો તેમના એક પડોશી એ Cardiac (મસાજ) કેવી રીતે આપવો તે જાણતા હતા તેથી તેમણે તે ચાલુ કરી દીધું. તેમને પાંચ મિનિટ સુધી Cardiac (મસાજ) કરી. એટલામાં સીમ્સની એમ્બ્યુલન્સ ધરે પહોંચી ગઈ અને સીમ્સના નર્સિંગ સ્ટાફે પહોંચીને પણ મસાજ ચાલુ કરી દીધા અને થોડી વારમાં તેમનું હૃદય ચાલુ થઈ ગયું અને તેમને તરત જ સીમ્સ હોસ્પિટલ શીફ્ટ કરી દેવાયા. તેઓ સીમ્સમાં ૧૫ મીનીટમાં પહોંચી ગયા.ત્યારે હું ઈમરજન્સીમાં હતો તેમનું હૃદય ફરીથી બંધ થઈ ગયું. તો અમે ઈમરજન્સી ડિપાર્ટમેન્ટમાં Cardiac (મસાજ) ચાલુ કરી દીધાં.અને તે મે તેમને વેન્ટીલેટર પર મૂકી દીધાં થોડીવાર ના પર્ષીંગ પછી એમનું હૃદય ચાલુ થઈ ગયું.

અમે ત્યાં ઈસીજી કરાવ્યો એમાં (Heart Attack) હાર્ટ એટેક હતો એટલે તેમને તરત જ (Cath Lab) કેથલેબમાં લીધા અને ત્યાં એન્જીયોગ્રાફી કરી દીધી. ત્યાં એમને હૃદયની એક મુખ્ય નળી બંધ હતી. જેમાં સગાની પરવાનગી બાદ સ્ટેન્ટ મૂકી દીધો અને પછી એમને વેન્ટીલેટર પર આઈ.સી.યુ માં લઈ ગયા પછી એક દિવસ એમને વેન્ટીલેટર પર રાખ્યા. ત્યાર બાદ મેં એમને બીજા દિવસે વેન્ટીલેટર પરથી દૂર કરી દીધાં.

બીજા બે દિવસ વોર્ડમાં રાખ્યા બાદ એમને ધરે રજા આપી, તો આવા ઘણા દર્દીઓ હૃદય બંધ થઈ જવાથી હોસ્પિટલ સુધી પહોંચી શકતા નથી કારણ એમનું હૃદય ધરે જ બંધ થઈ જાય છે અને હોસ્પિટલે પહોંચે ત્યાં સુધી એમનું મૃત્યું થઈ જાય છે. તો આવી Condition માં જો Cardiac મસાજ આપવામાં આવે તો તેમનો જીવ બચાવી શકાય છે.

ઉપરના કેસમાં પણ યુવકનું હૃદય ધરે જ બંધ થઈ ગયું હતું પણ તેમના પડોશી જાણતા હતા કે કેવી રીતે Cardiac મસાજ આપવી તેથી તે દર્દીને Cardiac મસાજ આપીને હોસ્પિટલ સુધી પહોંચાડી શક્યા, તો દરેક સામાન્ય માણસને Cardiac મસાજની જાણકારી હોવી જોઈએ કે હૃદય બંધ થઈ જાય તો શું કરવું હું પોતે પણ ICU Specialist Doctors છું મે પોતે પણ American Heart Association દ્વારા Training લીધેલ છે. હું સામાન્ય લોકોને પણ ટ્રેનિંગ આપું છું કે આવી પરિસ્થિતીમાં શું કરવું તે માટે હું તેમને સામાન્ય જાણકારી આપીશ કે જેનાથી તમે કોઈની જીવ બચાવી શકો.

Assess Responsiveness

૧) દર્દીને તકલીફ છે તે કેવી રીતે જાણશો ? તેના માટે દર્દીને બંજો ખભા પર ખેરવી હલાવી અને જગાડો.



Figure-1

૨) જો ન જાગે તો હૈલ્ય માટે ફોન કરો. તમે ૧૦૮ અથવા સીમ્સ હોસ્પિટલમાં ફોન કરી શકો છો.



Figure-2

૩) પછી દર્દીને Carotid Pulse ચેક કરવા. તેના માટે તમારી બંજો આંગળી ગળાની બાજુમાંથી જતી Carotid Artery પર મૂકીને ૧૦ Second માં જોઈલો કે પલસ આવે છે કે નહીં.



Figure-3

૪) જો Carotid Pulse ના આવે તો એ Condition માં Cardiac મસાજ ચાલુ કરી દેવા. Figure-4 માં દર્શાવેલ જગ્યા પર મસાજ ચાલુ કરવા, આવા 3૦ મસાજ અને બે વખત Respiration આપવા



Figure-4

Respiration કેવી રીતે આપવા તે Figure-5 માં બતાવેલ છે. આવી રીતે 3૦ મસાજ અને બે વખત Respiration ની એક Cycle આવી 5 Cycle ર મીનીટમાં પૂરી કરવી અને ૨ મીનીટ પૂરી થઈ જાય એટલે ફરીથી પલસ ચેક કરવા.જો પલસ નથી આવતી તો બીજી ૨ મિનિટ સુધી મસાજ ચાલુ રાખવા, અને આવા મસાજ ચાલુ જ રાખવા જ્યાં સુધી મેડીકલ ટીમ અથવા એમ્બ્યુલન્સ ન આવે ત્યાં સુધી.



Figure-5

૫) જો દર્દીની પલસ પછી આવી જાય તો Figure-6 પ્રમાણે દર્દીને રાખવો જ્યાં સુધી એમ્બ્યુલન્સ ન આવે ત્યાં સુધી અને તરત જ હોસ્પિટલમાં ખસેડવા જેથી આગળની સારવાર હોસ્પિટલમાં આપી શકાય અને દર્દીનો જીવ બચાવી શકાય.



Figure-6

જો આટલા સીમ્પલ Steps તમે શીખી જાવ તો તમે પણ કોઈની જીવ બચાવી શકો છો. અથવા તો કોઈને હાર્ટ એટેક આવ્યો હોય તો તાત્કાલિક મેડીકલ ટીમ ના આવે ત્યાં સુધી દર્દીને Cardiac મસાજ આપી શકો છો જેથી કરીને દર્દીને આગળની સારવાર મળે ત્યાં સુધી તેનું હૃદય ચાલુ રાખી શકાય.

વધુ માહિતી માટે અથવા આવી Condition આવે તો તમે મને અથવા સીમ્સ હોસ્પિટલમાં ફોન કરીને મદદ લઈ શકો છો.

સૌજન્ય

ડૉ. અમીત પ્રજાપતી

ક્રિટિકલ કેર

MBBS,DA, IDCCM, IDIC (EUROPE) (CRITICAL CARE) ઈન્ડિયાનીયર

(મો) +૯૧-૯૭૨૫૫૮૪૮૮૮

નિઃસંતાન પછાતી સમસ્યા

પૃથ્વી પર સજીવો વિવિધ કાર્યો કરે છે. આમાંનું એક કાર્ય એટલે પોતાનો વંશલેખો ટકાવી રાખવા સંતાન પેદા કરવું કે પ્રત્યેવતિ, પરંતુ દરેક મિલનનું અંતિમ પરિણામ સંતાન ક્ષિતિ નથી. વિશ્વભરમાં આશરે ૧૦ થી ૧૫ ટકા યુગલો કોઈ ને કોઈ કારણે સંતાન પાસિ કરી શકતા નથી. આપણી ભાષામાં આવા યુગલને નિઃસંતાન યુગલ (Infertile Couple) તરીકે ઓળખીએ છીએ.

વૈજ્ઞાનિક રીતે કહીએ તો પરિવાર નિયોજનના કોઈપણ સદ્ધન કે પદ્ધતિ અપનાવ્યા વગર જો કોઈ યુગલના સતત ૧ વર્ષના સહવાસ પછી પણ સ્ત્રી ગર્ભવતી ન થઈ શકે તો આવા યુગલને નિઃસંતાન દંપતિ કે (Infertile Couple) કહી શકાય.

વંધ્યત્વામાંથી -વાંઝીયાપણામાંથી મુક્તિ મેળવવાનો ભગીરથ પ્રયાસ એટલે જાણે કે કોઈ વિકટ ગૂંચવણભરેલી જટિલ બળમાંથી પોતાની જાતને મુક્ત કરવાનો દારૂ અનુભવ. તમને એવો અનુભવ થાય કે તમે સાવ એકલા પડી ગયા છો અને તમને રસ્તો બતાવવાવાળું કોઈ નથી. વંધ્યત્વની સમસ્યા પુરૂષ અને સ્ત્રી બંને ઉપર સમાન અસર કરે છે. એ ભય, બેચેની, ગુસ્સો, અસહાય, દુઃખ અને અંતે આશાને જન્મ આપે છે.

આ એક એવી સમસ્યા છે જે તમારી ભાવનાઓની દૂનિયાના ઊંડાણ સુધી પહોંચી જાય છે. અને તમારા અંગત સર્વોર્થે પર આક્રમણ કરે છે. વંધ્યત્વ એ અતિ મુશ્કેલ પરિસ્થિતિ છે, પણ સાથે વંધ્યત્વ લાચારીની લાગણીને જન્મ આપી શકે છે. કારણ કે તમે જ્યારે ઈચ્છો છો ત્યારે સંતાન પાસ કરી શકતા નથી, માટે આવી પરિસ્થિતિ ઉપર કાબૂ મેળવવાનો એક જ માર્ગ છે અને તે એ કે સંપૂર્ણ જાણકારી સાથે વંધ્યત્વની સમસ્યાનો ઉકેલ લાવવા માટે સક્રિયપણે જાતે ભાગ લેવો.

તમારું પોતાનું સંપૂર્ણ: જાણકાર હોવાનું મહત્વનું છે. દુર્ભાગ્યવશ જાણકારી ન હોવાને કારણે ઘણા ખરાં વંધ્ય દંપતિને કરૂણ દુઃખ:દાથી અનુભવો ભોગવાવ પડે છે. દાખલા તરીકે:

- (૧) તેઓની કોઈ એવી સમસ્યા હોઈ શકે કે જેની ફલદાયી અસરકારક સારવાર હોય તો પણ તેઓ એ સારવાર મેળવી ન શક્યા હોય.
- (૨) તેઓએ યોગ્ય-સારી ચિકિત્સા ન કરાવડાવી હોય.
- (૩) તેમના ડોક્ટર ભલે ખૂબ જ નિષ્ણાત હોય તો પણ નિદાન કરતી વેળાએ, તેમને માટે નાની મોટી અનેક વિગતો યોગ્ય રીતે એકત્રિત ન કરી શક્યા હોય.
- (૪) દરેક વ્યક્તિની સહનશક્તિની એક ચોકસાઈ મર્યાદા હોય છે. જે આર્થિક, શારીરિક અથવા લાગણીઓ અંગેની હોઈ શકે, કેટલીક વાર એવું બને છે કે તેઓ યોગ્ય સારવાર મેળવતાં પહેલાં જ સહનશક્તિની આ મર્યાદા વટાવી ચૂક્યાં હોય.

મુખ્ય મહત્વની બાબત એ છે કે મુદ્દસર ની માહિતી હોવાથી સગર્ભા બનવાની પરિસ્થિતિમાં ઘણો ફરક પડે છે. જો તમે તમારો સમય પરિશ્રમ અને ધનનો વ્યવસ્થિત સારી રીતે ઉપયોગ કર્યો હોય તો આવી માહિતી તમને નિર્ણય લેવામાં સહાયભૂત થાય છે. માહિતી સાથે યુવન પર કાબૂ ટકી

રહે અને તમારાથી જેટલું થઈ શકે એમ હતું એટલું તમે કર્યું છે, એ વાત સમજવવામાં પણ મદદરૂપ થયો. જ્ઞાન, તમારી શક્તિ છે.

ડોક્ટરની પસંદગી કરી રીતે કરવી?

અગાઉ પ્રસ્તુત કરેલા કારણોસર એ બહુ જ વરૂં છે, કે તમે યોગ્ય ડોક્ટરની પસંદગી કરી રીતે કરશો. જેથી તમારું માર્ગદર્શન યોગ્ય દિશામાં થાય. સૌ પ્રથમ એ જાણવું જોઈએ કે આ દિશામાં ડોક્ટરે કેટલી સફળતા મેળવેલી છે. સારવાર માટેની યોગ્ય સુવિધાઓ જેમ કે દૂરબીન ના ઓપરેશન માટેની સુવિધાઓ જેમ કે ઓપરેશન થિયેટર, આઈ.વી.એફ લેબોરેટરી, સાધનો, વિગેરે.

આખરે, તમારી સારવાર બાબતે આપેલી સ્પષ્ટીકરણ થી શું તમે સંતુષ્ટ છો કારણ ફર્ટીલીટી મેનેજમેન્ટમાં ઘણા એવા નિર્ણયો દંપતિએ લેવાના હોય છે અને એ ત્યારે જ જાણવું થઈ શકે જ્યારે એમને એમની તકલીફની સંપૂર્ણ માહિતી હોય.

નિઃસંતાનપણાના મુખ્ય કારણો

- સ્ત્રીમાં ના કારણો ૩૫%
- પુરૂષમાં ના કારણો ૩૫%
- બંનેમાંના કારણો ૨૦%
- કોઈ અજાણ્ય કારણ ૧૦%

સ્ત્રીમાં જોવા મળતાં કારણો:-

- ગર્ભાશય અને ગર્ભાશય ના મુખને લગતી તકલીફ
- બીજ ન લલિકાને લગતી તકલીફ
- અંડાશય ને લગતી તકલીફ
- વધી ગયેલી ઉંમર
- પેટની અંદરનો સોજો

પુરૂષમાં જોવા મળતાં કારણો:-

- અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથીઓની ખામી
- ગોળીની ખામી
- બનીનીક ખામી
- શંકુ નલિકાઓની ખામી
- અન્ય કારણો - દવાઓની અસર રેડીએશન થેપ, વેરીકોસીલ વેન કેટલાંક કારણો કે જે પુરૂષ અને સ્ત્રીને સમાનરૂપથી લાગુ પડે છે:-

- કામકાજુ વ્યવસાયિક તણાવ રેડીએશન
- દવાઓ અને ઝેરી ધાતુ કે રસાયણોની અસર
- સિગરેટ અને અન્ય રીતે તમાકુંનું સેવન
- ડ્રગ્સનું સેવન
- જાડીયાપાણું
- દારૂ, આલ્કોહોલનું સેવન

આ બધી જ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને સિમ્સ હોસ્પિટલ તમારા સ્વપ્ને સાકાર કરવા માટે સંપૂર્ણ સારવાર એક જ છત્ર નીચે રજૂ કરે છે. બાબક રહેવા માટેની દુનિયાભરમા ઉપલબ્ધ તમામ આધુનિક સુવિધાઓ જેમ કે સોનોગ્રાફી, કલર ડોપલર, એન્ડોસ્કોપી, આઈ.યુ.વી, આઈ.વી.એફ(ટેટ ટયુબ બેબી) ICESI, TESA, MESA, PESA, વગેરે આ સેન્ટર દ્વારા ઉપલબ્ધ કરેલ છે. અમારા આઈ.વી.એફ ના ડેક્ટરોને ટીમ એ ખૂબ જ સારા પરિણામ આપેલ છે. હજારો બાબકો, વ્યંધ દંપતીઓને મેળવવા નિમિતરૂપ થયેલી છે આ ટીમ, આખરે આપવાવાળો તો ઉપરવાળો જ છે. વધારે તકલીફવાળા દંપતિ માટે ઓવમડોનેશન, સ્પર્મ બેન્કીંગ તથા સેરોગેટ મધર જેવી આધુનિક ટેકનોલોજી પણ ઉપલબ્ધ છે. આમ સીમ્સ આઈ.વી.એફ. તમને સંપૂર્ણ સ્વસ્થ કુટુંબ અને માતાની ખાતરી આપે છે. અંતે તમારી સંતાન પ્રાપ્તિની શોધ સફળ થાઓ એવી શુભેચ્છા.

સૌજન્ય

ડૉ. તુષાર શાહ

MD (Obst. & Gynaec), DGO,
આઈવીએફ સ્પેશ્યાલીસ્ટ
મો. +91 98250 07667

ડૉ. મેહુલ દામાણી

MD (Obst. & Gynaec)
આઈવીએફ સ્પેશ્યાલીસ્ટ
મો. +91 98250 50020

ડૉ. ધર્મશ કાપડીયા

Master of
Clinical Embryology, MBBS
કલીનીકલ એમ્બ્રીઓલોજીસ્ટ
મો. +91 98790 30295

ડૉ. કૌશલ્યા ફરુકી

MBBS, DGO, IVF Fellowship
આઈવીએફ સ્પેશ્યાલીસ્ટ
મો. +91 70166 76327

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ (CABG)

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ (CABG)

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ (CABG) એક પ્રકારની સર્જરી (ઓપરેશન) કે શસ્ત્રક્રિયા છે જે હૃદયને મળતા રક્તના પ્રવાહમાં સુધારો કરે છે. જે લોકો ગંભીર કોરોનેરી હાર્ટ ડિસીઝ(CHD), જેને કોરોનેરી આર્ટરી ડિસીઝ (CAD) પણ કહેવાય છે, એટલે કે હૃદય રોગ ધરાવતા હોય છે, તેઓ માટે આ સારવારનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

(CHD) એક એવી પરિસ્થિતિ છે જેમાં એક ખાસ પ્રકારનો પદાર્થ, જેને પ્લાક કહેવાય છે, તે તમારી કોરોનેરી આર્ટરીઝ (હૃદયની રક્ત પહોંચાડતી ધમનીઓ)ની અંદર બંધાવવા લાગે છે. આ ધમનીઓ તમારા હૃદયને ઓક્સિજનથી ભરવું લોહી પહોંચાડે છે. આ પ્લાક ચરબી, કોલેસ્ટ્રોલ, કેલ્શિયમ અને લોહી માં રહેલા / મળતા અન્ય પદાર્થોનું બનેલો હોય છે.

પ્લાક કોરોનેરી ધમનીઓને સાંકડી અથવા બ્લોક (પૂરી કે આંશિક રીતે અવરોધિત) કરી શકે છે અને હૃદયના સ્નાયુને મળતા રક્તના પ્રવાહને ઘટાડી શકે છે. જે આ અવરોધ ગંભીર હોય, તો ઝેલ્પર્થન (છાતીમાં દુખાવો થવો), શ્વાસ લેવા માં તકલીફ (હાંફ ચડવી), અને કેટલાક કિસ્સાઓમાં, હાર્ટ એટેક (હૃદયરોગ નો હુમલો) આવી શકે છે.

CABG એ CHD માટે એક પ્રકારનો ઉપચાર છે. CABG ની પ્રક્રિયા દરમિયાન, શરીરમાંથી એક વૃદ્ધસ્ત ધમની અથવા નસ લઈને, તેને અવરોધિત થઈ ગયેલ કોરોનેરી ધમની સાથે, ખેડવામાં અથવા ગ્રાફ્ટ કરવામાં આવે છે. આ નવી ગ્રાફ્ટેડ (ખેડેલ) આર્ટરી અથવા નસ, કોરોનેરી ધમનીના અવરોધિત ભાગને બાયપાસ કરે છે (એટલે કે, તેના ફરતી બંધ છે) આ એક નવો પેસેજ, એટલે કે નવો રસ્તો બનાવે છે, અને ઓક્સિજન ચમુદ્ર લોહી આ નવા રસ્તા વડે ધમનીના અવરોધિત ભાગને બાયપાસ કરીને હૃદયના સ્નાયુ સુધી પહોંચે છે.

ભારતમાં, CABG એક સૌથી સામાન્ય પ્રકારની ઓપન હાર્ટ સર્જરી છે. કાર્ડિઓથોરાસિક સર્જન કહેવાતા ડાક્ટરો આ સર્જરી કરે છે.

જો તમારે CABG કરવાની હોય, તો આ સર્જરી માટેના ઘ્યેયોમાં શામેલ છે

- તમારા જીવનની ગુણવત્તામાં સુધાર કરવો અને ઝેલ્પર્થન (છાતીમાં દુખાવો થવો) અને CHD ના અન્ય લક્ષણોને ઓછા કરવા.
- તમને વધુ સક્રિય જીવનશૈલી કરી શક કરવામાં મદદ કરવી.
- જો હાર્ટ એટેક, એટલે કે હૃદયરોગના હુમલા દ્વારા તમારા હૃદયને નુકશાન થયું હોય તો તેની પર્મીંગ પ્રક્રિયામાં સુધાર કરવો.
- હાર્ટ એટેક, એટલે કે હૃદયરોગના હુમલાનું જોખમ ઘટાડવું (અમુક દર્દીઓમાં, જેમ કે જેઓને ડાયાબિટીસ હોય)
- તમારી જીવન ટકાવી રાખવાની અને આયુષ્ય વધારવાની તકમાં સુધાર કરવો.

ટ્રેડિશનલ (પરંપરાગત) કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ

સર્જરી દરમિયાન, છાતીના હાડકાં (પાંસળી)ને કાપીને ખોલવામાં આવે છે, જેથી હૃદય સુધી પહોંચી શકાય. હૃદયને ધમનકતું રોકવા માટે એટલે કે બંધ કરવા માટે દવાઓ આપવામાં આવે છે અને સર્જરી દરમિયાન આખા શરીરમાં લોહી અને ઓક્સિજનનું પરિભ્રમણ ચાલુ રહે તે માટે હૃદય અને ફેફસાં સાથે હાર્ટ-લંગ બાયપાસ મશીન ખેડવામાં આવે છે. આથી સર્જન સ્થિર હૃદય ઉપર કામ કરી શકે છે.

સર્જરી પછી, હૃદય ને મળતા લોહી ના પ્રવાહને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે. સામાન્ય રીતે, હૃદય પોતાની મેળે જ ફરીથી ધમનકવા લાગે છે.

ઓફ-પમ્પ કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ

આ પ્રકારની CABG ટ્રેડિશનલ (પરંપરાગત) CABG ની સમાન છે કારણ કે આ પ્રક્રિયામાં પણ, હૃદય સુધી પહોંચવા માટે, છાતીના હાડકાં (પાંસળી)ને ખોલવામાં આવે છે. જો કે હૃદયને ધમનકતું રોકવામાં, એટલે કે બંધ કરવામાં નથી આવતું, અને હાર્ટ-લંગ બાયપાસ મશીનનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો નથી. ઓફ-પમ્પ CABG ને કોઈ વખતે બીટિંગ હાર્ટ બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ કહેવાય છે.

મિનિમલી ઇન્વેસિવ ડાયરેક્ટ કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ

આ સર્જરી ઓફ-પમ્પ CABG ની સમાન છે. જો કે, છાતીના હાડકાં (પાંસળી) ને ખોલવા માટે છાતીમાં મોટો ચીરો મૂકવાને બદલે આ પ્રક્રિયામાં, છાતીની ડાબી બાજુમાં, પાંસળીઓની વચ્ચે કેટલાક નાના નાના ચીરાઓ મૂકવામાં આવે છે.

રોબોટ-એસિસ્ટેડ ટેકનિક. આ પ્રકારની પ્રક્રિયા હજી નાના, કિલોવાના માપના (તાળામાં રહેલ ચાવી ના કાણાં જેટલા નાના: ચીરાઓ (કાપાઓ) વડે પણ થી શકે છે. હૃદયને જોવા માટે એક કાણાં માંથી એક નાનો વિડીયો કેમેરો અંદર દાખલ કરવામાં આવે છે અને તે સામેથી સર્જન સર્જરી કરવા માટે રિમોટ નિયંત્રિત સર્જીક સાધનોનો ઉપયોગ કરે છે.

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગની કોને જરૂર પડે છે ?

તમારે ઝમ્મર કરાવવાની જરૂર છે કે નહીં, તેનો નિર્ણય તમારા ડાક્ટર ઘણાં પરિબલોના આધારે લેશે, જેમાં નીચેના પરિબલોનો સમાવેશ થાય છે

- CHD વધારોની હાજરી અને તેઓની તીવ્રતા
- તમારી કોરોનેરી આર્ટરીઝ (હૃદયને લોહી પહોંચાડતી ધમનીઓ) માં અવરોધો અને તેઓ ની તીવ્રતા
- અન્ય સારવારો પ્રયત્નો તમારો પ્રતિભાવ
- તમારા જીવનની ગુણવત્તા
- તમને હોય તેવી અન્ય કોઈ સ્વાસ્થ્ય સમસ્યાઓ
- CABG કરોકેટીના ધોરણે પણ કરી શકાય છે, જેમ કે હાર્ટ એટેક દરમિયાન

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગની પ્રક્રિયા દરમિયાન શું અપેક્ષા રાખવી ?

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ (CABG) ની પ્રક્રિયા માટે નિષ્ણાત ડાક્ટરોની ટીમની જરૂર પડે છે. એક કાર્ડિઓથોરાસિક સર્જન, એનેસ્થિયોલોજિસ્ટ, પરક્યુટાનિસ્ટ (હાર્ટ-લંગ બાયપાસ મશીન નિષ્ણાત), અન્ય સર્જનો, અને નર્સિસની મદદ થી સર્જરી કરે છે.

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગ (CABG) ની પ્રક્રિયા અનેક પ્રકારની હોય છે. ટ્રેડિશનલ (પરંપરાગત) સર્જરી, જેમાં હૃદય સુધી પહોંચવા માટે છાતીને ખોલવામાં આવે છે, થી લઈને નોન-ટ્રેડિશનલ (મિન-પરંપરાગત) સર્જરી, જેમાં અવરોધિત અથવા સંકુચિત ધમનીને બાયપાસ કરવા માટે, છાતીના ભાગમાં નાના ચીરા (કાપા) મૂકવામાં આવે છે, એમ ઘણી પ્રકારની હોય છે.

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગના જોખમો શું છે ?

કોરોનેરી આર્ટરી બાયપાસ ગ્રાફ્ટિંગની પ્રક્રિયા માંથી જટિલતાઓ થવી અસામાન્ય છે, તેમ છતાં તેના જોખમોમાં શામેલ છે :

- સર્જરીના દા માં ચેપ લાગવો અને તમાં થી રક્તસ્રાવ થવો
- એનેસ્થેસિયાના કારણે રિએકશન્સ (પ્રતિક્રિયાઓ) આવવા
- તાવ આવવો
- ઓપરેશનની જગ્યાએ પીડા થવી
- સ્ટ્રોક (મગજનો એટેક) આવવો, હાર્ટ એટેક આવવો અથવા તો મૃત્યુ થવી

સામાન્ય રીતે, જો (CABG) કટોકેટીની પરિસ્થિતિમાં, જો તેમ ૭૦ થી વધુ ઉંમર ના હો અથવા જો તેમ હાલમાં કે ભૂતકાળમાં ધુમ્રપાન કરતા હો, તો જટિલતાઓ થવાનું જોખમ વધારે રહે છે.

જો તમને ડાયાબિટીસ, કિડની ને લગતા રોગ, ફેફસા ને લગતા રોગ, અથવા પેસિફેરલ આર્ટરિયલ ડિસીઝ જેવા અન્ય રોગો અથવા તકલીફો હોય તો તમારું જોખમ પણ વધારે હશે.

સૌજન્ય

ડૉ. અમિત ચંદન

કાર્ડિયક સર્જરી

એમબીબીએસ, ડી.જી.બી (સીવીલ)એસ

(મો) +૯૧-૯૬૯૯૦૮૪૦૯૭



CIMS

આઈસોલેશન યુનિટ

ગુજરાત, મધ્યપ્રદેશ અને રાજસ્થાન જેવા સમગ્ર રાજ્યમાં સૌપ્રથમ આઈસોલેશન યુનિટ

નેગેટિવ પ્રેશર રૂમો
૯ બેડ્સ

+

પોઝિટિવ પ્રેશર રૂમો
૩ બેડ્સ

=
કુલ
૧૨ બેડ્સ

નીચે પ્રમાણેના દર્દીઓ માટે આઈસોલેશન યુનિટ/
રૂમ ની જરૂર પડે છે.

૧. ચેપી બિમારી થી પીડાતા દર્દી માટે
(સ્વાઈન ફ્લુ, ચિકન પૉક્સ વગેરે)
૨. ગંભીર રીતે સંક્રમિત દર્દીઓ
૩. રોગચાળો / પ્રંચડ પશ્ચિતિમાં
૪. અલ્પ વિકસિત રોગ પ્રતિકારક શક્તિ વાળા દર્દીઓ
(ન્યૂટ્રોપેનીક / ટ્રાન્સપ્લાન્ટ)
૫. ગંભીર ઈન્ફેક્શન્સ થી પીડાતા બાળકો અને નવજાત શિશુ
૬. પલ્મોનરી ટીબી /એમડીઆર/એક્સડીઆરટીબી

તેના પ્રકાર માંની એક



ચાલો દર્દીની સંભાળને ઊંચા સ્તરે લઈ જઈએ

પલ્મોનોલોજી

ડૉ. અમિત પટેલ ડૉ. કલ્પેશ પંચાલ ડૉ. નિતેશ શાહ
મો. +91-9824310150 મો. +91 9712199914 મો. +91-9825027487

ક્રિટિકલ કેર

ડૉ. ભાગ્યેશ શાહ ડૉ. વિપુલ ઠક્કર ડૉ. અમિત પ્રજાપતિ
મો. +91-9099068938 મો. +91-9099068935 મો. +91-9725589488

ઈન્ફેક્શન ડિઝીઝ

ડૉ. સુરભી મદન
મો. +91-9712971863

નિયોનેટોલોજી અને પીડિયાટ્રીક ઈન્ટેન્સીવ કેર

ડૉ. અમિત ચિતલીયા ડૉ. સ્નેહલ પટેલ ડૉ. વિક્રમજીતસિંહ કન્વર
મો. +91-9099987400 મો. +91-9998149794 મો. +91-7573003888



શુ તમે જોડાયેલા છો

અમારી સાથે ઓનલાઈન ?



Like
Share
Comment



Build
Your
Network

અમારી સાથે જોડાઓ અને અમને અનુસરો સાથે
હાલની નવી માહિતી અને દેલ્થ વિશેની માહિતી જાણો



Like
Follow
Comment



Do
You
Follow Us?



Subscribe
to our
Channel

<https://www.facebook.com/cimshospitals/>

<https://twitter.com/cimshospital>

<https://www.linkedin.com/company/3603904/>

https://www.youtube.com/channel/UCAWc1TSKonQo_mUddZTj7w

<https://www.instagram.com/cimshospital/?hl=en>



સીમ્સ ગેસ્ટ્રોએન્ટ્રોલોજી

રાજ્યમાં સૌપ્રથમ જી.આર્ષ. ફિઝિયોલોજી લેબ સીમ્સ હોસ્પિટલમાં

પેટના રોગો વધી રહ્યા છે. કોઈપણ રોગની સાચી પ્રકૃતિ જાણવા માટે રોગની “શરીરક્રિયા વિજ્ઞાન” (ફિઝિયોલોજી) જાણવું જરૂરી છે. રોગની શરીરક્રિયા જાણવાથી તમારી શ્રેષ્ઠ સારવાર સંભવ છે. સીમ્સ હોસ્પિટલમાં શરીરક્રિયા વિજ્ઞાન માટે અદ્યતન ટેકનોલોજી ઉપલબ્ધ છે. સીમ્સ હોસ્પિટલ અમદાવાદમાં આ સંદર્ભે અગ્રેશર છે. પેટમાં ગેસ, એસિડિટી, છાતીમાં બળતરા, કબજીયાત, સંડાસની અસંચમતા થી પીડાતા દર્દીઓને લાભ થઈ શકે છે.

ગેસ્ટ્રોએન્ટ્રોલોજી

ડૉ. ભાવેશ 655૨
મો. +91-97277 07214

ડૉ. અમિનવ જેન
મો. +91-76663 73288

અણનળીની મેનોમેટ્રી

- એસિડિટી
- છાતીમાં બળતરા
- ખાટા ઓડકાર
- એસિડિટી માટેની સર્જરી પહેલા
- ખાવાનું ગાળામાં અટકવું
- છાતીનો દુખાવો (હૃદયરોગ સિવાય)



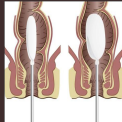
મોટા આંતરડાની ગતીશીલતાની તપાસ



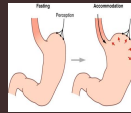
- દરેક પ્રકારની કબજિયાત

એનોરેક્ટીકલ મેનોમેટ્રી (મળાશય)

- કબજિયાત
- અપૂર્ણ પરિત્યાગ
- સંડાસમાં અસંચમતા
- સ્ટોમા બંધ કરતા પહેલા
- બાળકોમાં કબજિયાત

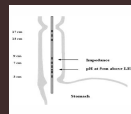


જઠરની (હોજરીની) વિસ્તરણની લગતી તપાસ



- પેટનો કુલાવો
- પેટમાં ગેસની સમસ્યા

૨૪ કલાક અણનળીનું pH રેકોર્ડિંગ



- એસિડિટી અને છાતીમાં બળતરા જેમાં દવાની અસર ન થતી હોય
- એસિડિટીની સર્જરી પહેલા
- એસિડિટી થી બીજા અંગોમાં થતી પીડા

CIMS News Care & Cure Registered under RNI No. GUJBIL/2010/39100

Published 25th of every month

Registered under Postal Registration No. GAMC-1813/2017-2019 valid upto 31st December, 2019

issued by SSPO's Ahmedabad City Division, permitted to post at Ahmedabad PSO on 30th to 5th of every month

Licence to Post Without Prepayment No. CPMG/GJ/102/2017-2019 valid upto 31st December, 2019

If undelivered Please Return to

CIMS Hospital

Nr. Shukan Mall, Off Science City Road,
Sola, Ahmedabad-380060.

Phone : +91-79-2771 2771-72

Mobile : +91-98250 66664, +91-98250 66668

Subscribe "CIMS News Care & Cure" : Get your "CIMS News Care & Cure", the information of the latest medical updates only ₹ 60/- for one year. To subscribe pay ₹ 60/- in cash or cheque/DD at CIMS Hospital Pvt. Ltd. Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060. Phone : +91-79-3010 1059 / 3010 1060. Cheque/DD should be in the name of : "CIMS Hospital Pvt. Ltd."

Please provide your complete postal address with pincode, phone, mobile and email id along with your subscription



સીમ્સ હોસ્પિટલ દ્વારા આયોજીત મેડીકલ કેમ્પ

દહેગામ



દારકા



એચ.એલ. કોલેજ, રામદાસ



લીલાપુર



આવી જ રીતે તમારા ત્યાં
મેડીકલ કેમ્પ કરવો હોય તો,
વધુ જાણકારી માટે સંપર્ક કરો
શ્રી કેતન આચાર્ય
મો. +91-98251 08257
શ્રી રીડીન શાહ
મો. +91-70690 33596

CIMS Hospital : Regd Office: Plot No.67/1, Opp. Panchamrut Bunglows, Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad - 380060.

Ph. : +91-79-2771 2771-72 Fax: +91-79-2771 2770.

CIMS Hospital Pvt. Ltd. | CIN : U85110GJ2001PTC039962 | info@cims.org | www.cims.org

Printed, Published and Edited by Preeti Chag on behalf of the CIMS Hospital

Printed at High Scan Pvt. Ltd., 'Hi Scan Estate', Sarkhej-Bavla Highway, Changodar. Ahmedabad-382 213.

Published from CIMS Hospital, Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060.